

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 5 september 2013

MEDITATIE

Gods regenboog

Geliefde lezer, we worden door deze tekstwoorden gebracht bij een man in eenzaamheid, Johannes, die zijn laatste dagen moet doorbrengen in ballingschap op het eiland Patmos. Alles is zo anders gegaan dan hij wenste. Hij werd losgescheurd van zijn gemeente Efeze, en velen van zijn gemeenteleden werden vermoord.

De raadsels en vragen zijn vermenigvuldigd. Zal de duivel dan toch triomferen en het laatste woord hebben? Een donkere tijd van strijd en moedeloosheid is aangebroken in zijn leven. We kunnen onze tijd niet vergelijken met de tijd van Johannes, maar er zijn wel een heel aantal zaken te noemen die ook onze tijd tot een bange en donkere tijd maken. De barensweeën van het einde der tijden lijken te vermenigvuldigen en de oordelen van het laatste der dagen worden waargenomen. Johannes heeft als van verre gezien hoe de Heere de fiolen van Zijn goddelijke toorn over deze wereld zal

En een regenboog was rondom de troon, in het aanzien de steen smaragd gelijk.

Openbaring 4 : 3b

gaan uitgieten.

Maar voordat hij die aangrijpende tijd moet gaan beschrijven, geeft de Heere hem een vertroostend gezicht in de hemel. Voordat de duivel zal worden losgelaten en rond zal gaan om te verslinden, laat de Heere aan Johannes zien dat Hij regeert en het laatste Woord heeft. Johannes ziet een troon. De stoel van een Machtige, ja de Almachtige, de Rechter van hemel en aarde. En deze heerlijke, heilige en alwetende God zal recht en gerechtigheid doen zegevieren. Het kromme zal door Christus niet recht genoemd worden. Deze rechtvaardige Rechter zal recht en gerechtigheid doen op de aarde. Daar heeft Jesaja al van

geprofeteerd in hoofdstuk 9:24: Ik, de HEERE, doe weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde, want in die dingen heb Ik lust, spreekt de HEERE. Wij vergissen ons in onze oordelen menigmaal, maar Hij niet. Wat zou ons hart met schrik en beving vervuld moeten zijn, want wie zal voor Zijn troon staan en leven? Als wij Christus hier niet als onze Redder leren kennen, zal Hij onze Rechter zijn. Vreselijk zal het dan zijn te vallen in de handen van de levende God.

Maar Johannes ziet meer. Hij ziet een regenboog rondom de troon. De regenboog is een prachtig natuurverschijnsel, die wordt gezien wanneer de zon schijnt op miljarde waterdruppeltjes. En door die boog moeten wij direct denken aan Noach en de grote watervloed, die alle mensen en dieren overspoelde en doodde. Een ontzettende straf van de heilige God. Die boog bepaalt ons bij het feit dat de Heere de zonde niet ongestraft laat. Die boog bepaalt ons bij de grote toorn van God over de zonde, dat wij zonder genade reddeloos verloren moeten gaan en dat de golven van Gods toorn ook over ons zullen spoelen. Maar die regenboog toont ons ook dat de Heere naar Zijn vrij soeverein welbehagen een weg heeft uitgedacht om de welverdiende straf te kunnen ontgaan. Daartoe gaf Hij het Liefste wat Hij had: Zijn Eigen geliefde Zoon. Deze kwam om vrijwillig, plaatsvervangend in de golven en kolken van Gods toorn onder te gaan. Deze zou door Zijn offer volkomen voldoen en het genadeverbond ondertekenen met Zijn bloed. Is het toeval dat juist als Noach offert en het bloed stroomt, de regenboog van Gods verbond verschijnt? Nee, geliefde lezer, juist als daar het bloed stroomt, belooft God de wereld nooit meer door water te laten overstromen. En daarom zullen door het volkomen werk van Christus de golven van Gods toorn Zijn gemeente niet meer overstromen. Daar staat Johannes, en hij ziet de troon van het gericht. En dan, o wonder, die regenboog om de troon: God heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw

Inhoud

91e jaargang

Nr. 48

- 1 Gods regenboog
- 2 Smakeloos en schaamteloos
- 3 De Heilige Geest: De Geest der dienstbaarheid (18)
- 4 De vervolgte kerk (5)
Calvijns hartelijke medeleven met de verdrukte kerk
- 5 God is een Toevlucht...
- 6 Ingezonden: Nog één agendapunt...
- 7 Een stem uit het verleden
- 7 Even maar...
- 8 Alternatieve geneeswijzen (9)
- 9 Bunyan als prediker en auteur (2)
- 10 'Van alle strijd en druk ontslagen'
- 11 Het was alsof God Zelf het las
- 12 In goede orde: Gereformeerd blijven
- 12 Church & School Directory 2013
- 13 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 15 Kerkdiensten

aan Israël nooit gekrenkt. Noach zag in die regenboog dat de Heere het offer had aangenomen. Johannes mag zien wat Jesaja ook mocht profeteren in Jes. 54:9: Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Geliefde lezers, wat is dat een troostvol gezicht. Waar de mens rechtvaardig voor eeuwig moet verdrinken in de golven van Gods toorn, daar heeft God een eeuwig verbond gemaakt. Dat verbond is eenzijdig gesloten naar Zijn raad en welbehagen. Die boog wordt niet elke dag gezien, maar als het Licht er weer eens op valt, is het weer vast en zeker dat God niet zal feilen in Zijn trouw. Dan wordt gezien dat God in Christus verloren zondaren wil zalig maken. Buiten die boog is Hij Die op de troon zit, uw Rechter. Alleen onder deze boog van Gods genade is Christus uw Redder.

Misschien zegt u: Het kan voor mij niet, want vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet om dat te doen. Zoek dan onder die boog van

Gods genade te komen, want daar klinkt: Al waren uw zonden als scharlaken, ze zullen witter worden dan sneeuw; al waren uw zonden rood als karmozijn, Ik zal ze maken als witte wol. Wat een troostvol gezicht krijgt Johannes: in plaats van te moeten omkomen in de golven van het gericht, mag hij een ogenblik de vastheid van het eeuwige genadeverbond zien. Die regenboog heeft een afwijkende kleur. Ze is niet veelkleurig, maar hier heeft de boog de kleur van smaragd. Smaragd is een aangename zachtgroene kleur. Deze zachtgroene kleur spreekt van Gods onveranderlijke trouw. En ook spreekt deze kleur van het levenwekkende en het ontluikende nieuwe leven, zoals dat in het voorjaar ook in de natuur te zien is. De Heere gaat door met Zijn kerk vergaderend werk tot de laatste dag toe. Wat een troostrijk gezicht voor Johannes en ook voor ons, ouders, ambtsdragers en leidinggeevenden, die bij de vermenigvuldiging van de zonde en ongerechtigheid zuchtend over de wereld gaan. De Heere gaat door, en zal niet feilen in Zijn verbondstrouw.

H.I.Ambacht,

ds. M. Joesse

is. Helaas is hij niet de enige die seks en liefde vereenzelvigen. Seks is in. Alles moet kunnen. En als je niet meeloopt met de massa, dan zullen anderen er wel voor zorgen dat de achterstand wordt ingelopen. En zo wordt de hele samenleving doorziekt van de vrije moraal. En men ziet niet in dat in allerlei culturen de zedelijke verworping uiteindelijk de oorzaak was van het teloorgaan van die cultuur. De mens wil vrij zijn. Niet gebonden aan waarden en normen.

Seksualiteit behoort bij het leven, maar dan wel binnen de kaders die het Woord van God ons daarvoor aanreikt. Geslachtsgemeenschap tussen een man en vrouw is voorbehouden aan de huwelijksrelatie. Dat er ook in de biblebelt helaas veel mis is als het om seksualiteit gaat, zal niemand kunnen ontkennen. Hulpverleners zouden daar boeken over kunnen schrijven. Gelukkig wordt er op scholen veel gedaan aan goede voorlichting op seksueel gebied. De activiteiten van de VGS mogen hier wel in het bijzonder worden genoemd.

Bemoeizucht

Maar we hebben geen behoefte aan de bemoeizucht van jongeren die geen enkel besef blijken te hebben van wat liefde is en hoe seksualiteit in de sfeer van liefde gestalte krijgt. De opmerking van de voorzitter van Dwars dat jongeren in de biblebelt ook seks voor het huwelijk hebben, is helaas waar. Moet dat dan worden bevorderd door dit soort schaamteloze acties? Het komt nogal eens voor zegt hij dat een pubermeisje niet durft te beginnen over condoomgebruik. Dat kan problemen opleveren, zoals ziektes en het meisje kan een sekservaring als onplezierig ervaren.

Ik zou niet durven ontkennen dat er

Want waarom zouden jongeren van GroenLinks die niets met de Bijbel hebben, zich druk maken over de opvattingen in de biblebelt?

COMMENTAAR

Smakeloos en schaamteloos

Opnieuw worden we geconfronteerd met onverdraagzaamheid ten opzichte van de orthodoxe christenen die willen vasthouden aan het Woord van God. Ook als het om seksualiteit gaat. Als je niet meegaat met de hoofdstroom van de seculiere samenleving, dan blijkt de alom gepropageerde tolerantie ver te zoeken. Dat blijkt uit de nieuwste actie van Dwars, de jongerenorganisatie van GroenLinks.

Dwars wil seks in onder meer de biblebelt meer bespreekbaar maken. Daartoe plakken de jongeren posters, ook in plaatsen van christelijke signatuur. De voorzitter van Dwars noemt de posters smaakvolle afbeeldingen, die liefde uitstralen, zo lezen we in het Reformatorisch Dagblad van 24 augustus 2013. Het zijn echter geen smaakvolle, maar ronduit schaamte-

loze afbeeldingen die op de posters staan. Het lust me niet om de posters te gaan beschrijven. Helaas zijn ze al in verschillende plaatsen opgehangen.

We zijn in onze kringen te netjes om de posters van de aanplakborden af te scheuren. Eigenrichting is ons vreemd. De overheid doet er niets tegen. Het zou me niet verbazen als deze actie mede betaald wordt uit subsidiegeld dat jongerenorganisaties van de overheid krijgen. Schaamteloos en smakeloos! Hier past niet anders dan een scherp protest uit verontwaardiging over deze schaamteloze bemoeizucht uit doorgeschoten vrijheids- en gelijkheidsdenken.

Liefde

De posters stralen liefde uit, zegt de voorzitter van Dwars. Ik vraag me dan af of hij enig idee heeft van wat liefde

De Geest der dienstbaarheid

‘Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader.’

Romeinen 8:15

meisjes zijn, ook van degelijke gereformeerden huize, die met condooms in hun tas lopen. Moeten we dat dan gaan bevorderen? Om ziektes te voorkomen of om te voorkomen dat sekservaringen als onplezierig worden ervaren? Zouden we niet veel meer deze meisjes en anderen moeten waarschuwen op dit heilloze pad niet door te gaan, maar met geslachtsgemeenschap te wachten totdat de basis van de liefde er plaats voor heeft gemaakt binnen de band van het huwelijk? Die houding voorkomt ziektes en onplezierige ervaringen. Onze jongeren moet het waardevolle van seksualiteit worden voorgehouden. Daarover is in het verleden teveel gezwegen en werd alles in de taboesfeer gehouden. Ook dat heeft de nodige gevolgen gehad en heeft het nog.

Los van God

Ik zou aan Dwars willen vragen: Waar bemoei je je mee? Wat is nou ten diepste jullie motief om deze actie te voeren? Men zal zeggen: Openheid over seks is broodnodig. Want er zijn grote problemen: de acceptatie van homoseksualiteit laat te wensen over; het aantal seksueel overdraagbare aandoeningen stijgt en het condoomgebruik neemt af; ook is seksueel geweld een groot probleem.

Het lijken zulke edele motieven, maar er is denk ik wat anders dat hen drijft. Want waarom zouden jongeren van GroenLinks die niets met de Bijbel hebben, zich druk maken over de opvattingen in de biblebelt? Ik denk dat ik het antwoord wel weet. Er zit een ander achter. Ten diepste worden zij gebruikt als een instrument in de hand van de overste van deze wereld, die omgaat als een briesende leeuw. Hij weet dat hij nog maar een kleine tijd heeft. Hij wil dat we, biblebelt of geen biblebelt, de normen van Gods Woord verachten en onze eigen weg gaan, los van God. Waarheen? Naar een geheel losgeslagen en chaotische samenleving, waarin vrijheid voor elk mens voorop staat en ieder doet wat goed is in zijn ogen.

Zijn we dan in Nederland zo blind geworden dat we niet meer zien dat het niet goed gaat als ook aan minderheden de mogelijkheid wordt ontnomen om naar hun diepste overtuiging overeenkomstig Gods Woord te leven? Zijn we zo verblind door de tijdgeest, dat ook in de biblebelt het besef gaat tanen dat wie God verlaat, smart op smart heeft te vrezzen?

De apostel gaat hier onderscheid maken tussen de Geest der dienstbaarheid en de Geest der aanneming tot kinderen. Niet dat het om verschillende Geesten zou gaan, maar hij toont hiermee aan de verschillende werkingen van dezelfde Geest en dat in dezelfde mensen. Uit dit woord kunnen we opmaken dat de Romeinen ook de Geest der dienstbaarheid hadden ontvangen. Hij spreekt immers over ‘wederom tot vreeze’. Dus de Geest zou nu niet wederom tot vreeze verwekken. De kanttekenaar zegt bij die Geest der dienstbaarheid: ‘Alzo noemt hij de werking des Geestes Gods door de wet, die de harten der mensen door de dreigementen tegen de overtreders verslaat en bevreesd maakt, gelijk daarvan een klaar voorbeeld is in de Israëlieten, als God de wet der tien geboden voor hen van den berg heeft uitgesproken.’

De apostel wijst hier dus aan dat de Geest der dienstbaarheid Gods wet in het leven van een mens gaat laten functioneren. En door de wet is de kennis der zonde.

Gods heilige wet bepaalt een mens bij de overtredingen van de wet. En al die overtredingen zijn overtredingen tegen de Wetgever. Een Wetgever Die heilig en rechtvaardig is en Die alle overtredingen moet straffen met tijdelijke en eeuwige straffen.

Zo gaat de wet Gods de mens veroordelen. Immers, het geldt toch: ‘Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet om dat te doen’.

Nee, zulk een mens gaat de wet niet afkeuren, maar goedkeuren. Zulke mensen krijgen die wet lief omdat de Heere de liefde tot de Wetgever in het hart plant. Zij wensen te leven overeenkomstig die wet. Maar ze gaan zichzelf afkeuren omdat het eigen schuld is dat ze geen van de geboden Gods kunnen houden.

Welk een bange vrees kan er dan in het hart zijn wanneer het werkelijkheid wordt dat ze die Wetgever onder ogen moeten komen om rekening af te leggen van hun daden. En toch is dit geen vrees die hen bij de Heere vandaan houdt, maar een vrees die ze naar God doet toe kruipen met de bede: Heere wees mij de zondaar genadig.

Ermelo, ds. P. Melis

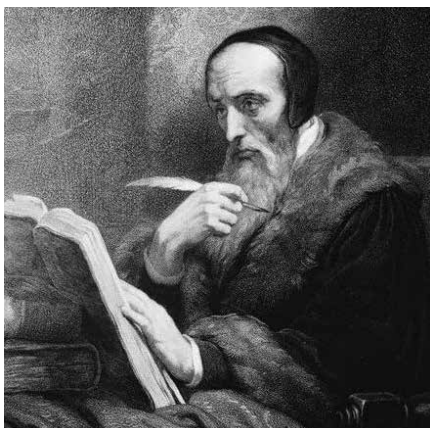
Calvijns hartelijke medeleven met de verdrukte kerk

'Wees ervan overtuigd, dat toen ik hoorde welk geweld tegen u is gepleegd, dat we aangedaan waren met een medelijden zoals de broederlijke band vereist waarmee wij verbonden zijn'. Zo schrijft Calvijn aan de verdrukte kerk in het Franse Aix-en-Provence. Het drukt Calvijns hartelijke medeleven uit. In dit artikel gaan we na hoe Calvijn aan de Bijbelse opdracht ten aanzien van de verdrukte kerk invulling gaf.

Brieven

In Calvijns tijd had de kerk in Frankrijk veel te lijden onder de rooms-katholieke koningen. Vanuit Genève heeft Calvijn vele brieven geschreven om deze Franse broeders bij te staan. In zijn brieven en preken wijst Calvijn er ten eerste op dat de strijd noodzakelijk bij het leven naar het Evangelie hoort. Daarbij spoort hij telkens aan om moedig en standvastig te zijn. Zo schrijft Calvijn in één van zijn brieven: 'Wees niet moe om vol te houden, want God is onze waarborg dat Hij Zijn beloften van een gunstige uitkomst van onze standvastigheid zal waarmaken. Laat ons daarom volharden, wetend in Wie wij geloofd hebben'.

Om deze standvastigheid te verkrijgen, mogen de verdrukten hun hulp van de Heere verwachten. De Heere zal alles geven wat nodig is tot de eer van Zijn Naam. Ter verdere aansporing tot standvastigheid wijst Calvijn

Ook in zijn preken richt Calvijn zich regelmatig tot de verdrukte kerk.

erop om te zien op wat Christus deed. Hij spaarde Zijn leven niet voor onze zaligheid en daarom moeten wij ons leven niet kostbaarder achten dan Zijn eer.

Ook de eeuwige erfenis is een aanmoediging om het lijden te verdragen: 'Bepeins de heerlijkheid die wacht en die we door het kruis van Christus zullen verkrijgen', lezen we in een brief aan twee gevangenen.

Een ander punt dat Calvijn benadrukt, is dat het lijden een verwaardiging is. In meerdere brieven noemt hij het een eer, een verwaardiging, een zeer overvloedige genade. Daarom is verdrukking om Christus' wil een reden om zich te verblijden. Een laatste punt dat Calvijn naar voren brengt, is het nut van het lijden. Het dient tot beproeving van ons geloof en het leert de waarde van Gods hulp te zien. Het zijn alle verheven zaken waartoe Calvijn aanspoort. Maar Calvijn heeft ook oog voor de menselijke vrees voor het lijden. Het woeden van de satan geeft schrik en de meest dappere zou wel vrezten, weet Calvijn.

Preken en commentaren

Calvijn heeft niet alleen via persoonlijke brieven de verdrukten ondersteund. De uitleg van de Bijbel bood hem de gelegenheid om de gelovigen met nog méér gezag te onderwijzen. Zijn colleges over het boek Daniël, die verwerkt zijn in zijn commentaar op Daniël, zijn daarvan een voorbeeld. Het doel van deze collegeserie is om Daniël en zijn vrienden als bemoedigend voorbeeld voor te houden. Zij werden in een oven van beproeving geworpen, net zoals de Franse kerk. Hun standvastigheid is een voorbeeld voor de Franse kerk, en in Gods leiding met Daniël en zijn vrienden ligt steun en troost.

Ook in zijn preken richt Calvijn zich regelmatig tot de verdrukte kerk. Zo bevatten zijn preken over Deuteronomium, Job, Psalm 119 en Galaten onderwijs voor de vervolgdten. Hij heeft zelfs een preek speciaal over dit onderwerp gehouden: een preek over Hebreëen 13:13 heeft als thema de

aansporing om vervolging te verdragen en Jezus Christus te volgen.

De openbare eredienst

Naast bemoedigingen die Calvijn geeft, lezen we ook van gebed. Daarover schrijft hij in zijn brieven. Maar het is opmerkelijk dat Calvijn dit ook een plaats geeft in de gebeden in de openbare eredienst. In het "Book of Public Prayer", bedoeld om onderwijs te geven betreffende de eredienst, worden de onderwerpen genoemd voor de voorbede in het gebed na de preek. Eén van de onderwerpen is de voorbede voor de vervolgdten christenen. In de voorbeelden van gebeden die volgen, wordt gevraagd om kracht, standvastigheid, troost, hulp in de verdrukking en bewaring voor de woede van de vijanden.

Calvijn is een te veelzijdig man om alles over hem in één artikel te beschrijven. Zijn praktische hulp in de vorm van materiële ondersteuning of het sturen van predikanten, zijn voorpraak bij roomse en gereformeerde overheden en zijn verdediging van vervolgdten bij de onderdrukkers moeten daarom onbesproken blijven.

Als één lid lijdt....

Eén ding zal uit het bovenstaande duidelijk zijn. Calvijn heeft aan de Bijbelse opdracht ten volle praktisch gestalte gegeven. Op alle manieren die de Schrift aangeeft en ook wat betreft de inhoud daarvan. Zijn motivatie? Door Gods goedheid is hij, Calvijn, samengevoegd met hen, de lijdende kerk, in één lichaam onder Jezus Christus als Hoofd. 'Het nalaten van hulp aan hen is het nalaten van hulp aan Christus Zelf. Het bloed van de godzaligen is dierbaar in Gods oog en daarom mogen wij dat niet licht achten'.

Calvijn, de Vroege Kerk, de Schrift. Ze tekenen ons Gods opdracht en hoe hieraan in de kerkgeschiedenis gestalte is gegeven. Wat heeft dit ons te zeggen? Daarover gaat het laatste artikel.

(wordt vervolgd)

Zoetermeer,

L. Grandia

Dit artikel is gebaseerd op een afstudeerscriptie "De roeping van de kerk ten aanzien van verdrukte christenen" t.b.v. de opleiding aan de CGO. De scriptie is te bestellen via l.grandia@solcon.nl.

God is een Toevlucht...

“God is een Toevlucht voor de Zijnen. Hun sterkte als zij door droefheid kwijnen...”, zo zingt een klein ‘mannenkoor’ van zo’n 27 man onder orgelbegeleiding van student Van Zetten. Het is dinsdagmorgen 27 augustus, de dag dat het cursusjaar 2013/14 in een gezamenlijk samenzijn van curatorium, studenten en docenten wordt begonnen.

De voorzitter van het curatorium, ds. J.J. van Ekeveld, leest ook Psalm 46 en houdt daarover een mediatie. “Kom, Philippus, laten we Psalm 46 nog eens zingen’, zo haalt hij Maarten Luther aan, als alles zo in beweging was en zich tegen God en Zijn werk verzette. Wat een onrust in deze ontkerstende samenleving. Als door aardbevingen (vers 3 en 4) en krachtige golven worden we bedreigd. Zodat we ons afvragen: hoe moet het toch met Gods kerk? Wat zal er van terecht komen?

Om nu te midden van zo veel wat ons drukt en veroordeelt de wonderlijke stilte van vers 5 en 6 te mogen ervaren: ‘De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods; het heiligdom der woningen des Allerhoogsten. God is in het midden van haar...’. Of zoals de Psalm besluit: ‘De HEERE der heerschen is met ons, de God van Jacob is ons een hoog vertrek. Sela’. Dat

wenst de voorzitter alle betrokkenen bij onze school toe.

Komen en gaan

Totaal elf studenten zijn aanwezig. Dat is een onverdiend voorrecht! Vooral voor de vier eerstejaars een enorme verandering in hun leven en dat van hun gezin. Hen wordt toegewenst, dat uit de vruchten van getrouwe inzet en bekwaamaking van Boven mag blijken dat het alles in Gods gunst is. We denken bij deze gelegenheid aan onze geliefde broeder student Heijkamp, die door persoonlijke omstandigheden het afsluitende examen op school niet kon afleggen en zodoende niet beroepbaar gesteld kon worden in juni jl. Hij heeft rust en gebed nodig, opdat de Heere ‘knopen zal ontbinden’. Door Gods goedheid zijn er positieve signalen, zodat hij toegroeit naar een afsluiting en beroepbaarstelling ongeveer in november. Er mag nadrukkelijk om het gebed voor hem en de zijnen vanuit de gemeenten gevraagd worden.

Wat de curatoren betreft wordt er afscheid genomen van ds. A.B. van der Heiden uit Benthuisen. Hem is inmiddels eervol emeritaat verleend door de classis Gouda. Hij gaat zich binnenkort in Doetinchem vestigen. Dat is zijn tweede gemeente en ook de woonplaats van een aantal van

zijn kinderen. Ongeveer dertien jaar mocht hij als curator dienen. Zijn plaatsvervanger, ds. G.J.N. Moens uit Meliskerke, wordt welkom geheten.

Naast de drie vaste docenten zijn ook de vier vakdocenten aanwezig. Ds. W. Silfhout, die ongeveer zes jaar als vakdocent kerkrecht aan de school was verbonden, acht de tijd aangebroken om dit werk, dat hij met hart en ziel deed, te beëindigen. Ds. P. Mulder zal deze lessen nu gaan geven.

‘De HEERE der heerschen is met ons, de God van Jacob is ons een hoog vertrek. Sela’. Dat wenst de voorzitter alle betrokkenen bij onze school toe.

Openingsles

Het is gebruikelijk bij een gelegenheid als deze dat één van de docenten een openingsles houdt. Dit keer wordt deze verzorgd door ds. G. Clements. Als vakdocent apologetiek weet hij in een boeiend referaat lijnen te trekken van het heden, de actuele nood, naar het verleden: de feiten uit de kerk- en dogmengeschiedenis. Vervolgens weer terug in het heden: wat leren wij ervan? ‘Maria, kristallisatiepunt van de roomse genadeleer’, is zijn thema. Ingezet wordt met het recente boek van de voorlaatste paus, Benedictus XVI. over Jezus van Nazareth. Dan neemt hij ons mee naar de kerkvergaderingen in 418 en 529 en naar Trente 1563. Om dan uit ‘de bronnen van de vaders geestelijke diepten te tonen’. De lector overweegt u als Saambinderlezer kennis te laten maken met de actualiteit van dit leerzame onderwerp. We zien er naar uit. Want de school en de gemeenten horen (dicht) bij elkaar.

v. A.

Het cursusjaar 2013/14 wordt begonnen in een gezamenlijk samenzijn van curatorium, studenten en docenten.

“Er is een tijd dat de Kerk veel te tobben heeft: „Als het begin maar goed is”. Er is ook een tijd dat ze bekommerd is: „Als het einde maar goed is”.

Ds. Joh. van der Poel

Ingezonden

Nog één agendapunt...

Veel was er reeds besproken en behandeld. Het was inmiddels laat geworden, maar er stond nog één punt op de agenda: "ontrouwe kerkgangers". Het was een lijstje van 37 namen, keurig gerangschikt op alfabetische volgorde!

Zwijgend en ontmoedigd staarden de kerkenraadsleden naar de namen. Er was bijna geen kerkbank of familie te noemen waarvan niet iemand voorkwam op de lijst. Het bleef even stil in de kerkenraadskamer, maar de klok tikte verder. Er moest gesproken worden.

De eerste naam... Heeft iemand met deze persoon contact gehad? Ja, een ouderling heeft hem verschillende keren gebeld, tweemaal een bezoek gebracht en hem vriendelijk doch dringend gevraagd terug te keren naar de kerk. Bewust de kerkdiensten verzuimen is toch in strijd met het vierde gebod? De jongeman heeft beloofd erover na te denken. Maar helaas, de vermaningen hebben nog niets opgeleverd. Laten we hem een brief sturen. Zijn doopbewijs opsturen? Nee, liever nog niet. Hem eerst nog maar eens wijzen op zijn gedoopte voorhoofd en zijn verantwoordelijkheid.

De tweede naam... Een ouderling heeft hem meerdere malen over de telefoon gesproken en hem zelfs bij zich thuis gehad. Dit dooplid heeft beloofd het anders te gaan doen en zijn kerkgang te hervatten. Het resultaat? Er is niets veranderd. We besluiten daarom ook hem een brief te sturen.

De achtste naam... Een lid dat niet getrouwd is maar wel een buitenechtelijk kind heeft. Hij is al ruim 30 jaar oud. In het verleden is hij regelmatig bezocht. Recentelijk is hij nog telefonisch benaderd, maar hij neemt niet op. Toen een van de broeders hem belde zonder zijn nummer zichtbaar te maken, nam hij wel op. Hij deed echter of hij niets kon horen en verbrak vervolgens de verbinding. Ook hij krijgt een brief. Nog één keer.

De vijftiende naam... Een jonge vrouw van 20 jaar. Ze is vorig jaar belijdend lid geworden, maar nu is zij plotseling

met een Mormoon getrouwd! Toen ze hierover benaderd werd, maakte ze duidelijk geen prijs te stellen op een bezoek. De kerkenraad moest maar doen wat hij niet laten kon. Er wordt besloten dat ze haar bewijs van lidmaatschap krijgt.

En zo gaat het verder... Aan het einde van de vergadering blijkt dat er 22 brieven geschreven en verzonden moeten worden! Ten slotte wordt nog een gebed gedaan voor al deze leden en doopleden die niet meer in de kerk worden gezien.

Is er iets in onze woorden en levenswandel dat deze (meest jonge) mensen jaloers kan maken? Stralen we iets uit dat hen - onder Gods zegen - ertoe zou kunnen bewegen anders te gaan leven?

Toen de moedeloze scriba thuis kwam viel zijn oog op een stukje in De Saambinder. Het was ingezonden door een moeder en er stond boven: "Tot leedwezen van..." Bij het lezen

vermenigvuldigen zijn gedachten. Tranen welden op in zijn ogen. Pijn en verdriet vulden zijn hart. Hebben wij als kerkenraad genoeg gedaan? Was er wel voldoende ernst en beweging? Dragen we echt zorg voor de zielen van deze "ontrouwe kerkgangers"? Waar is het evenwicht tussen christelijke liefde en kerkelijke tucht? Is er iets in onze woorden en levenswandel dat deze (meest jonge) mensen jaloers kan maken? Stralen we iets uit dat hen - onder Gods zegen - ertoe zou kunnen bewegen anders te gaan leven?

Terwijl de scriba zijn hoofd in beschaamdheid boog, kwamen een paar woorden met kracht voor zijn aandacht. Het waren woorden uit de gelijkenis van de verloren zoon: "en tot zichzelf gekomen zijnde...". Die woorden troffen hem. O dat wonder! De inkeer van die jongen was niet het werk van ouderlingen. Ze was ook niet het resultaat van de ernstige woorden van een dominee. Ze was zelfs niet het gevolg van de gebeden van een bezorgde vader of de tranen van een bedroefde moeder. Zo'n inkeer is uiteindelijk het werk van de drie-enige God! Het is de vrucht van die Geest Die uitgezonden wordt door de Vader en de Zoon. Ja, dan is het: "Ik wil, en zij zullen komen!"

Hebben ambtsdragers nu geen verantwoordelijkheid meer? Kunnen ze zichzelf vrijpleiten als ze in gebreke blijven? Absoluut niet! En toch, dat wonderlijke werk van Gods genade gaf een ogenblikje troost in het hart van de scriba. Met nieuwe moed ging hij weer achter zijn computer zitten en begon hij te schrijven...

Een scriba

Hebben wij als kerkenraad genoeg gedaan? Was er wel voldoende ernst en beweging? Dragen we echt zorg voor de zielen van deze "ontrouwe kerkgangers"?

Een stem uit het verleden

Mag ik een drietal kanttekeningen plaatsen bij de discussie die onverwachts oplaaide over plagiaat in de prediking? Wijlen mijn onvergetelijke vader was een ootmoedig en nederig mens. Hij zei weleens tegen mij: "ik moet het nogal eens doen met het licht van een ander."

Dat klinkt mijns inziens eerlijker en oprechter dan schuilen achter onze eigen vermeende en zelfingenomen wijsheid. Hij zal wel gedacht hebben aan Johannes 4:38 waar staat: "Ik heb u uitgezonden, om te maaien hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hun arbeid ingegaan." Een dief hoort niet op de preekstoel. Ik ben echter wel-

eens verwonderd over het feit dat de Heere nog dieven wil gebruiken. Naar mijn bescheiden mening ligt het net anders: een prediker die zich *niet* als dief - en nog veel erger! - heeft leren kennen, *die* hoort niet op de preekstoel. Wie zonder zonde is werpe de eerste steen. Ten derde, Paulus spreekt over de dwaasheid der prediking. De beste preek is stamelen, en bevindelijk *weten* dát we stamelen. We kennen immers nog maar ten dele en wij profeteren ten dele. Het grootste is als we bediend mogen worden met het licht van *dé* Ander. Dat licht wens ik iedere prediker van harte toe. Ziedaar drie punten. En een ieder mag ze wat mij betreft zonder bronvermelding gebruiken. Tenslotte, ik

Wijlen ds. H. Hofman sr.

hou het kort, want voor de zoveelste keer gaat de discussie over dominees en ik kan mijn tijd beter gebruiken in mijn studeerkamer. Nog wel een slotadvies voor volle agenda's van predikanten: 'de beste manier om ermee om te gaan is er zo weinig mogelijk in te schrijven.' Zo schreef mijn vader destijds eens in een nieuwe agenda die hij op mijn verzoek in Nederland had gekocht.

Dordrecht,

ds. H. Hofman

Even maar...

Teken aan de wand

Tijdens een fietstocht langs de Loosdrechtse plassen kom je langs de fraaie, historische Sijpekerk in Loosdrecht. Het orgel speelt. Er blijkt ook een kleine tentoonstelling ingericht te zijn om bezoekers het kerkgebouw in te lokken. Het thema van deze tentoonstelling is: teken aan de wand. Een titel die Daniël 5 waarschijnlijk als achtergrond heeft. U kent deze geschiedenis wel: het geheimzinnige schrift op de muur. Tot waarschuwing voor de feestende Belsazar en de zijnen. Ook ons nog tot een teken: 'Gewogen, gewogen en te licht bevonden'. Wat blijkt nu in de Loosdrechtse kerk? Daar heeft men allerlei spreuken, wandbordjes en planken verzameld van jaren oud. Teksten op borden, tegeltjes of op hout, gegraveerd, getekend,

geborduurd, noem maar op. Sommige herinneren aan bepaalde gebeurtenissen. Ze blijken het meest afkomstig te zijn van de oudere generatie. 'k Moest nog denken aan onze markante ds. Schipaanboord (1916-1973). Hem hoorde ik eens zeggen: 'Er komt een tijd in je leven, dat alle teksten van de muur rammelen'.

Maar goed, toch maar naar binnen en gaan kijken. Een boeiend geheel, even afgezien van een paar dwaasheden of dwalingen... Bijbelsteksten, levenswijsheden waar je rustig over moet nadenken. Een paar ervan wil ik u niet onthouden. Totaal waren het er 108. Bij nummer 34 blijf ik wat langer staan: 'Bid niet om een taak, evenredig aan uw kracht, doch om kracht, voldoende voor uw taak'. Zo staat te lezen op een gekalligra-

ferde tekst met een houten lijstje 'van een oma'. Nummer 37: 'Vrede is niet de afwezigheid van oorlog, maar de aanwezigheid van God'. Dan nummer 82: een simpel tegeltje van 9 x 9 cm. Met een tekst, afgebeelde sleutel en bloemetjes. Eigenlijk de aanleiding om er wat over te schrijven.

Want deze woorden moeten we - jong en oud - goed tot ons laten doordringen: 'Het gebed is de sleutel van de ochtend en de grendel van de avond'. Dat is raak getypeerd. De dag gaat pas goed open en pas echt beginnen door het ochtendgebed; de dag wordt pas werkelijk besloten door het avondgebed. Voor u ook? Een teken aan de wand, waarschuwend of bemoedigend?

v. A.

Alternatieve geneeswijzen

In verband met een toenemend aantal verzoeken om een persoonlijke reactie herinneren we u aan dat we u aan het begin van het eerste artikel. Daarin werd gesteld dat het laatste artikel wordt geschreven naar aanleiding van uw reactie(s). Zodat daarin hoor en wederhoor een plaats hebben. Een persoonlijk antwoord is zeker niet mogelijk. Zeker niet voor de redactie. Bewust is ook een 'eigen' e-mail-adres geopend. Want de scribenten hebben ook in het eerste artikel duidelijk gesteld dat ze op persoonlijke titel schrijven. Vandaar deze herinnering.

v. A.

De laatste jaren lijkt er ook binnen de reguliere geneeskunde weer voorzichtig aandacht te ontstaan voor voeding en supplementen.

Orthomoleculaire geneeskunde

Het woord orthomoleculair is samengesteld uit orthos (goed of juist) en moleculair (samenstel van moleculen) en betekent dus: juiste moleculaire omgeving. Dat houdt in dat alle vitamines en mineralen die normaal in het lichaam voorkomen, in de juiste hoeveelheden en verhoudingen aanwezig zijn.

De term werd in 1968 in het tijdschrift "Science" geïntroduceerd door tweevoudig Nobelprijswinnaar Linus Pauling. Pauling deed in zijn tijd onderzoek met hoge doseringen vitamine C bij virusinfecties en kanker.

De orthomoleculaire geneeskunde streeft ernaar om met voeding zoveel mogelijk nodige en nuttige stoffen en zo weinig mogelijk schadelijke stoffen binnen te krijgen. Met name na de ontdekking van gebreksziekten, zoals scheurbuik bij tekort aan vitamine C en schildklierafwijkingen bij tekort aan jodium, nam de interesse toe. Dr. Moerman heeft sterk het belang van goede voeding en supplementen benadrukt. Hij moest wel als kwakzalver zijn dagen slijten.

Werkt orthomoleculaire geneeskunde?

De laatste jaren lijkt er ook binnen de reguliere geneeskunde weer voorzichtig aandacht te ontstaan voor voeding en supplementen. Diverse supplementen waren natuurlijk al langere tijd geaccepteerd, zoals ijzer bij bloedarmoede, vitamine B12 bij bloedarmoede of neurologische afwijkingen, en ook insuline bij sui-

kerziekte. Maar het orthomoleculaire principe strekt zich steeds verder uit over de geneeskunde. Welke arts maakt nog bezwaar tegen calciumtabletten bij botontkalking of foliumzuurverstrekking aan een gezonde vrouw die zwanger wil worden en voorkomen wil dat een kind met een open ruggetje geboren wordt. Menig chirurg adviseert heden ten dage zijn patiënt met een gebroken pols- of enkel vitamine C te nemen ter voorkoming van dystrofie.

Orthomoleculaire geneeskunde is volledig verantwoord. Wel moeten we bedenken dat niet alle supplementen goed zijn.

Als ander voorbeeld kunnen we vitamine D noemen. Als er terecht een vitamine de volle aandacht verdient dan is het dit vitamine. Het bewijs voor positieve werkingen stapelt in snel tempo op. In ieder geval is duidelijk geworden dat vitamine D multifunctioneel is. Botontkalking, spierzwakte, infecties (o.a. griep!) door een verminderd afweersysteem, astma, allergie, seizoengebonden depressies, multipele sclerose, maar ook borst- en dikke darmkanker kunnen gereddeerd zijn aan een te laag vitamine D gehalte. De belangrijkste bron van vitamine D is aanmaak in de huid onder invloed van zonlicht, en voor een kleiner maar wel belangrijk deel vette vissoorten (de vroegere levertraan!).

Lezers van dit artikel die veel binnen zitten, zoals in zorginstellingen, of zon vermijdend gedrag hebben, behoren tot de risicogroepen. Een eenvoudige bepaling in uw bloed kan aangeven of u eventueel extra vitamine D tot u moet nemen. We gaan hier zo uitvoerig op in om aan te tonen dat ook onder ogenschijnlijk normale omstandigheden en normale voeding soms ernstige tekorten kunnen optreden.

Mag orthomoleculaire geneeskunde?

Binnen de alternatieve geneeswijzen levert juist de orthomoleculaire geneeskunde de meeste wetenschappelijke bewijzen. We moeten de orthomoleculaire geneeskunde dan ook zien als complementair (= aanvullend) op de reguliere geneeskunde. Orthomoleculaire geneeskunde is volledig verantwoord. Wel moeten we bedenken dat niet alle supplementen goed zijn. Om één voorbeeld te geven. Zo zijn er aanwijzingen dat de veelgeprezen, en makkelijk verkrijgbare visolie-capsules en algenpreparaten bij kankerpatiënten de werking van chemotherapie juist zouden remmen. Daarom is het ons advies om ook van de orthomoleculaire geneeskunde geen gebruik te maken zonder overleg met uw arts.

(t.z.t. volgt nog een slotartikel n.a.v. ingezonden reacties via alternatief@kliksafe.nl)

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch
Rijssen, J.H. Baan

Bunyan als prediker en auteur

*In de beeldende taal van de profeten en de gelijkenissen van de Heere Jezus vond Bunyan een bijbelse fundering voor zijn allegorische beschrijving van *The Pilgrim's Progress*. Op het titelblad van de eerste druk van *De Christenreis* staat daarom de tekst uit Hoséa 12:11b vermeld: 'En door de dienst der profeten zal Ik gelijkenissen voorstellen'.*

Aanvankelijk twijfelde Bunyan of de allegorische of zinnebeeldige stijl voor bijbelse begrippen en geestelijke zaken in *De Christenreis* wel geoorloofd was. Toch is hij er toe gekomen zijn boek te laten drukken, niet alleen op aandringen van de puriteinse theoloog John Owen, maar hem stond nog een ander doel voor ogen. Bunyan wilde zijn boek 'als een lokaas (toegeschikt om zielen te vangen) in de wereld werpen, opdat er nog hier of daar een ziel geraakt door heilige list ingewonnen en de kooi van Christus toegevoegd mocht worden'. Bunyan wordt door het schrijven van zijn boek *De Christenreis naar de eeuwigheid* beschouwd als de auteur van

een meesterwerk binnen de christelijke literatuur. Door zijn bijzondere schrijfstijl en gebruik van sprekende allegorische beelden en gelijkenissen rekent men hem tot de grote klassieken uit de geschiedenis van de letterkunde. Het was Bunyan echter in zijn geschriften niet te doen om een literaire stijl, maar om een bijbelse beschrijving van de vreze des Heeren in het leven van de ware gelovigen. Het leven van Bunyan is een sprekend getuigenis van wat vrije genade uitwerkt in het leven van een zondig en werelds menskind. Voorheen stond John Bunyan als jonge rondreizende ketellapper bekend om zijn ruwe taalgebruik, zijn spotten en vloeken, dansen en ontheiligen van Gods dag. Na zijn bekering werd hij, ondanks het ontbreken van een academische theologische opleiding, door Gods genade als rondreizend lekenprediker één van de grote figuren in de geschiedenis van het Puritanisme in Engeland in de zeventiende eeuw. Een man die een gezegende invloed uitoefende tot ver na zijn tijd in en buiten Engeland.

Bunyan wordt door het schrijven van zijn boek 'De Christenreis naar de eeuwigheid' beschouwd als de auteur van een meesterwerk binnen de christelijke literatuur.

Als prediker was Bunyan zeer geliefd en beroemd door zijn directe en heldere woordkeuze en zijn bijzonder sprekentalent. Als hij in Londen preekte, trok hij duizenden hoorders. Toen de bekende puritein John Owen hem had horen preken, zei hij dat 'hij graag al zijn theologische kennis zou willen inruilen voor de eenvoudige welsprekendheid van John Bunyan'. Toch zag Bunyan er steeds weer tegenop de preekstoel op te gaan om het Woord Gods te prediken. Hij noemde de preekstoel 'een kleine heuvel met grote bezwaren'.

Het was Bunyan echter in zijn geschriften niet te doen om een literaire stijl, maar om een bijbelse beschrijving van de vreze des Heeren in het leven van de ware gelovigen

Een tijdgenoot beschreef de lekenprediker John Bunyan als een grote, stevig gebouwde man met een hoog voorhoofd, blozend gezicht en sprekende ogen. Hij had rossig haar, grijzend aan de slapen en droeg naar oud-Engelse gewoonte een snor. Hij was eenvoudig gekleed en maakte in zijn gehele houding een bescheiden indruk. Over het geheel genomen het portret van een eenvoudige, innemende en ernstige baptistische prediker, die echter onverzettelijk en scherp reageerde wanneer de waarheid van Gods Woord en de betrouwbaarheid van Zijn beloften aangerand werden.

Dat bleek in 1660 toen het Bunyan als lekenprediker verboden werd te preken, omdat hij niet wettig door de bisschop geordend en gewijd was. Ondanks het verbod bleef hij toch overal preken. Omdat Bunyan 'wettelijk ongeoorloofde godsdienstige bijeenkomsten' leidde, werd hij gevangengenomen. Hij heeft ongeveer twaalf jaar in de gevangenis van Bedford gezeten. Zijn goddelijke roeping tot prediker was hem meer waard dan zijn burgerlijke vrijheid. 'Wanneer ik vandaag vrij ben, zal ik morgen prediken', zo sprak hij.

In Gods voorzienigheid is deze periode geestelijk zeer vruchtbaar geweest, omdat hij in de gevangenis verschillende boeken heeft geschreven, waaronder *De Christenreis*.

(wordt vervolgd)

‘Van alle strijd en druk ontslagen’

Het was een ongekende drukte in het Noorden van Rotterdam, donderdag 9 september 1948. Die dag vond de begrafenis plaats van ds. G.H. Kersten. 's Morgens vroeg waren veel belangstellenden uit grote delen van ons land reeds van huis gegaan om de rouwsamenkomst en de begrafenis van deze geliefde predikant bij te wonen. Uit sensatiezucht of nieuwsgierigheid? Wellicht waren er ook zulke mensen opgekomen. Wie zal het zeggen. Maar in de harten van de meesten overheerste diepe droefheid.

Ds. Kersten overleed 6 september 1948, nu 65 jaar geleden, op boerderij De Puthoek te Waarde, waarop hij zich af en toe terugtrok. Nederland beleefde die dag de troonswisseling. Op de kroningsdag van koningin Juliana ontving ds. Kersten echter een veel heerlijker, ja een onverwelkelijke kroon. Precies drie weken voor zijn heengaan schreef hij aan de Rotterdamse kerkenraad: "O geliefde broeders, ik kan mijn blijdschap niet onder woorden brengen over de erfenis Christi voor al Gods uitverkorenen, geschreven in het boek des levens, gegeven van onze lieve Borg en Zaligmaker, om *straks* in volmaakte heerlijkheid, zonder onderbreking God Drie-enig te loven en te prijzen; van alle strijd en druk ontslagen." Dat

'straks' ging drie weken later reeds in heerlijke vervulling. Enkele uren voor zijn heengaan werd hij vertroost uit Psalm 16:6: *De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden.*

Het lichaam van ds. Kersten werd opgebaard in de hal van zijn woning aan de Westersingel 64 te Rotterdam. Daar kon men afscheid nemen en de familie condoleren. De kerkenraad regelde de kerkelijke plechtigheid. Er stonden luidsprekers op het voorplein van de Boezemsingelkerk, waarin de rouwsamenkomst werd gehouden, en op de begraafplaats Crooswijk. Uit liefdebetoon aan de ontslapen leraar besloot de kerkenraad de begrafenis-kosten voor rekening van de gemeente te nemen.

De begrafenis, verzorgd door fa. J.M. van der Spek en Zn., was zeer aangrijpend. De kerk kon de schare niet bevatten. 'Geen plekje was er noch op de platte grond, noch op de galerijen onbezet. Overal stonden en zaten de mensen dicht opeengepakt. Overal waar men in het ruime kerkgebouw zijn blik richtte, zag men mensen en nog eens mensen. En dit niet alleen. Ook buiten de kerk verbleef een talrijke schare. Op het kerkplein waren er nog heel wat staande of gezeten, die met behulp van luidsprekers het gesprokene in de kerk konden be-

Het was een zeer indrukwekkende stoet die via de Nieuwe Crooswijkseweg en de Rusthoflaan zich naar Crooswijk begaf, gadeslagen door honderden wijkbewoners die uit hun ramen hingen.

luisteren. Terwijl ook tal van mensen, omdat zij niet meer in of bij de kerk een geschikte plaats konden bekomen, zich reeds direct te half twee uur naar de begraafplaats op Crooswijk hadden begeven. Dan waren zij tenminste van een goede plaats aldaar verzekerd', aldus De Banier van 16 september 1948.

De eerste belangstellenden waren rond negen uur bij de kerk aanwezig. Ze moesten wachten tot koster J.H. Schollaart, nog maar twee maanden in functie, de deuren opende. De 1800 zitplaatsen waren in een mum van tijd bezet.

Om half twee beklom de eerste spreker, ds. J. Fraanje, de kansel. In zijn toespraak noemde hij ds. Kersten 'mijn lieve broeder'. Toen het overlijdensbericht hem bereikte, kwam in zijn hart: 'Gij zult mijn kruis eindigen hier' (Psalm 138, Datheen). Hij stond stil bij 1 Thess. 4:13-18. In zes zeer korte gedachten werden deze woorden verklaard. Ds. Fraanje moest zich wel bekorten; na hem volgden in de kerk nog vijf sprekers: ouderling G. Noordzij, ds. A. de Blois, ouderling J. de Kok, dr. C. Steenblok en ds. P. Zandt.

Daarna verliet men de kerk om naar de begraafplaats te gaan. Het was een zeer indrukwekkende stoet die via de Nieuwe Crooswijkseweg en de Rusthoflaan zich naar Crooswijk begaf, gadeslagen door honderden wijkbewoners die uit hun ramen hingen. De menigte was aangegroeid tot circa 5000 personen. Alle predikanten van ons kerkverband waren aanwezig, behalve ds. W. de Wit vanwege een ontmoeting met de pasgekroonde koningin. Ook diverse predikanten van buiten onze gemeenten gaven blijk van hun belangstelling. Om tien voor half vijf arriveerde de droeve stoet bij de begraafplaats. De donkere, eikenhouten kist werd gedragen door de kerkenraad, geflankeerd door studenten van de Theologische School. Ds. H. Ligtenberg voerde als eerste het woord. Hij gewaagde ervan dat de overledene rust in de gerechtigheid van de eeuwige Borg en Middelaar. Na hem spraken de predikanten L. Rijksen en A. van Stuijvenberg, terwijl de heer A.J. Kersten, broer van de overledene, een dankwoord sprak. Onder doodse stilte daalde de kist in de grafkelder. Daar rust zijn stof, tot de morgen der opstanding. Zijn gedachtenis zij tot zegening.

Gouda,

J. Mastenbroek

Het was alsof God Zelf het las

“Eens was ik in Ouddorp om er’s middags te preken. De diaken waar ik altijd logeerde, vroeg mij na de maaltijd wat hij moest lezen uit Gods Woord. Ik durfde die middag echter niet te zeggen: neem dat of dat hoofdstuk maar, daar ik toen besepte dat ik toch niet wist wat goed voor mij was en... dat het alles Gods Woord was. Toen las hij Romeinen 11. Nooit en nooit in mijn leven heb ik dat hoofdstuk zo gehoord als op dat moment. Het was of God Zelf het las!”

Het moet een ervaring geweest zijn die diep ingreep in het leven van ds. Lamain. Hij vertelt erover in een vraaggesprek met Rik Valkenburg, dat verschenen is in de bundel *Waar het om gaat* (pag. 128).

Een zondag in Ouddorp

De alom bekende predikant kreeg de vraag voorgelegd: “Ziet u nog een verrassend perspectief wat het volk der Joden betreft, en vloeit daar heil uit voort voor de wereld (Romeinen 11)?” Lang hoefde hij niet na te denken. Hij sloot zich aan bij één van onze oudvaders: “Wat de godzalige Theodorus van der Groe heeft geschreven over de wederaanneming van dat volk, van de beminden om der vaders wil, onderschrijf ik van harte.” En dan volgen de aangrijpende woorden die hierboven staan. Romeinen 11 ging voor hem open. Het was of God Zelf het las! “Daarom gedenk ik elke zondag de Joden zowel als de heidenen in het openbaar gebed!”

De verwachting die ds. Lamain mocht koesteren voor het Joodse volk, dreef hem dus uit tot het gebed. In het verborgen én in het openbaar. Wat de Heere beloofd had, gaf hem ook bemoediging te midden van veel strijd en zorg.

Een Tweede Pinksterdag in Rijssen

Dat laatste komt naar voren in zijn boek *Gods genade overvloedig en bestendig* (pag. 11). Hij vertelt daar dat hij eens in Rijssen preekte over Psalm 104:30 “Zendt Gij Uw Geest uit, zo worden zij geschapen”. Het was Eerste Pinksterdag. De volgende morgen

was het zijn voornemen om het laatste gedeelte van deze tekst te behandelen: “En Gij vernieuw het gelaat des aardrijks”.

We laten ds. Lamain nogmaals aan het woord: “In de eenzaamheid over die woorden nagedacht, zou ik ze in die geest verklaren, dat God Zijn eigen werk bevestig in de harten Zijns volks, en dat Hij hun jeugd vernieuwt als eens arends. Toen ik echter over die tekst ging preken, opende God nog een andere verborgenheid uit die tekst. Ik kreeg klaar te zien dat er nog onvervulde beloften lagen, voor het Jodendom, voor het heidendom, en dat, aler Christus komen zou op de wolken des hemels, de aarde vol moest worden van de kennis Gods, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken. Een bijzondere ruimte gaf God mij daarin, zelfs zo, alsof het was dat ik zelf die tijd nog beleven zou. God zou Sions steen nog herbouwen uit het stof. Persoonlijk kreeg ik daaruit veel sterkte temidden van al de afval, en van al het verval dat zich allerwegen openbaart. Enige tijd mocht ik voor mijn eigen ziel bemoedigd, de reis voortzetten en mocht het verschillende van Gods kinderen meedelen.”

Wijlen ds. Lamain.

Elke zondag in het gebed

De aardse reis van ds. Lamain is inmiddels ten einde. Hij heeft geen moed meer nodig in dit Mesech der ellende. Er is een bidder minder hierbeneden en een zanger meer daarboven. Maar de oude dienstknecht spreekt nog, nadat hij gestorven is. Er is hoop voor Israël. “Want God zal aan Zijn Sion hulp bewijzen, en Juda’s steen herbouwen uit het stof” (Psalm 69:14 berijmd).

Dat geldt ook vandaag nog. Niet omdat ds. Lamain het gezegd heeft, maar omdat Gods Woord het zegt. Daar heeft ook hij het in gevonden. “Het was of God Zelf het las...! Daarom gedenk ik elke zondag de Joden zowel als de heidenen in het openbaar gebed.” Een woord dat wij ter harte mogen nemen!

Krabbendijke,

ds. C. Sonneveld

(...) aanschouwt de landen; want zij zijn alrede wit om te oogsten.

Johannes 4 : 35

Gereformeerd blijven

De zegen van het gereformeerde kerkrecht is, dat het zo bijbels evenwichtig is. Een paar voorbeelden als wezenskenmerken daarvan.

Op grond van de Schriftgegevens wijst het gereformeerde kerkrecht ons het juiste spoor door recht te doen aan: enerzijds de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente en anderzijds oog te houden voor het geheel van het kerkverband. Dus tijdens een kerkenraadvergadering moeten we ons goed realiseren dat we deel uitmaken van een geheel. Dat we dus geen 'eiland' zijn en ook niet willen (gaan) vormen. Dat we ons dus ook van ganser harte houden aan de besluiten van een meerdere vergadering. Tijdens de meerdere vergadering(en) moeten we echter nooit vergeten dat de autonomie van de plaatselijke gemeente niet mag worden aangetast. Het gaat niet goed, wanneer één van deze twee sporen in gedrang komt. Het individualisme in verschillende vormen bedreigt ons hierbij steeds weer.

Zo ook dat er recht gedaan wordt aan de plaats van - om het plechtig te zeggen - 'het ambt aller gelovigen' enerzijds en de drievoudige ambtsbediening anderzijds. Bedenk als individueel kerklid daarom dat de drie ambten over ons gesteld zijn. NGB 30 en 31 zijn daar duidelijk in. Bedenk echter als kerkenraadslid, dat er nog meer 'gaven' in de gemeente zijn, waardoor we niet alles zelf en alleen behoeven te doen. We zijn zeker geen directeur van een bedrijf die 'de zaak moet runnen'. Ook hier gaat het niet goed wanneer één van deze twee sporen in gedrang komt. Over ontsporing gesproken...

Een ander voorbeeld: we hebben geen collegiaal kerkstelsel. Dat wil zeggen, dat bepaalde 'colleges' niet té grote zelfstandigheid mogen krijgen. Deze 'colleges' kunnen kerkelijke (advies)organen zijn, raden, commissies of deputaatschappen. Als het goed is, is in heel hun doen en laten gedurende de drie jaar tussen twee synoden duidelijk, dat ze nadrukkelijk volgens mandaat handelen, namens

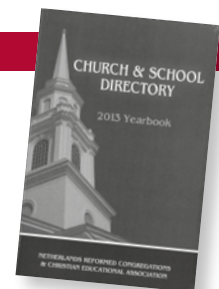
het geheel der gemeenten. Deze gemeenten worden geacht als kerkgemeenschap 'breed' vergaderd te zijn. Een mandaat dat blijkens duidelijke rapportage periodiek ter beoordeling wordt teruggelegd in de handen van de bredere vergadering. Dit besef moet onder ons levend blijven. Men moet geen autonome cel willen zijn in het kerkelijk leven. Dit besef is ook een gevolg van het feit, dat men door de synode benoemd is.

Elke neiging om zelfstandig te opereren tast het gereformeerd karakter van ons kerkstelsel aan. Dan worden

we 'collegiaal' zoals helaas elders te zien is. Dus we willen onze kerkelijke organen bewust niet los zien van de meerdere vergadering, door wie ze benoemd zijn en aan wie ze rapporteren over hun werkzaamheden. Ook wanneer deze rapportage niet tijdig, niet transparant en niet volledig is, dreigen we een 'collegiaal' kerksysteem te krijgen: colleges maken dan de dienst uit. Dan zijn we praktisch niet meer gereformeerd in onze presbyteriale kerkstructuur. Wanneer benoemingen niet meer serieus aan de meerdere vergadering worden overgelaten en men zich eigenlijk min of meer zelf benoemt en in stand houdt, dan weet men zijn plaats niet. Hier is waakzaamheid geboden. Daarom, laten we in de praktijk ons kerkelijk leven toch gereformeerd blijven. Dat is zuiver bijbels, zo dicht mogelijk bij de Schrift en onze belijdenis (NGB 27-32). Dat is zegenrijk en heilzaam (gebleken)!

v. A.

Church & School Directory 2013

Church & School Directory 2013 Yearbook
Uitgave: Netherlands Reformed Congregations, 183 blz.

Voor mij ligt het jaarboek(je) van onze zustergemeenten in Noord-Amerika, the Netherlands Reformed Congregations (NRC). Vergeleken bij het jaarboek van onze gemeenten in Nederland is het nog niet de helft in dikte! Bij het openen ervan valt op dat er foto's van alle kerken in staan en de namen van de ouderlingen en diakenen van elke kerkenraad worden genoemd. De meditatie is van ds C. Vogelaar en het jaaroverzicht is geschreven door ds. A.H. Verhoef. Van oude tijden is er een sterke band met onze gemeenten 'overzee' en predikanten kunnen over en weer beroepen worden. Wie van statistieken houdt, kan terecht op pagina 118. Daar vinden we een overzicht van aantallen leden enz. over de jaren 2010, 2011 en 2012. Er zijn 'slechts' 28 gemeenten en 10 pre-

dikanten. Ikzelf ben teruggekeerd in juni naar 'het oude vaderland', maar daar staat tegenover dat ds. A.T. Vergunst uit Carterton, Nieuw Zeeland, het beroep naar Waupun, Wisconsin aannam en daar in oktober bevestigd zal worden. Zodoende blijft het aantal predikanten op 10. We zien dat er een lichte stijging is van het aantal leden. Op 31 december 2012 telde de NRC 10.697 leden, dat is een tiende deel van de gemeenten hier. Ook vergeleken bij andere kerkgenootschappen in de Verenigde Staten is de NRC een dwerg. De bekende Southern Baptist Convention (baptisten) telt 16 miljoen leden, de methodisten hebben 8 miljoen leden en de lutheranen 5 miljoen. Dat stemt tot bescheidenheid, al is het waar dat er grote gemeenten zijn, zoals Norwich met 2000 leden, Rock Valley 1500 leden en Lethbridge 1200 leden.

Naast getallen is er veel informatie, zowel over de gemeenten en synodale commissies als over de scho-

len en het zendingswerk in Bolivia. Opnieuw valt op dat alle namen van onderwijzend personeel en leden van besturen worden genoemd. Vanouds is het belang van christelijk onderwijs voor onze kinderen gezien en dat is middellijkerwijs het behoud van onze gezinnen. Anders dan in Nederland worden de scholen uit eigen financiële middelen bekostigd. Dit vraagt de nodige offers en de hulp vanuit het deputaatschap Bijzondere Noden wordt ten zeerste gewaardeerd. Er is in Noord-Amerika nog een volk dat vraagt naar 'de oude waarheid' en de bevindelijke prediking liefheeft. Wel staan de gemeenten in de bran-

ding van de tijd. De Amerikaanse cultuur en de computerwereld hebben een geweldige invloed op de gezinnen en vooral op jonge mensen. Wie zal staande blijven? De Heere gaat ook door met Zijn kerkvergaderend werk, ook onder het opkomende geslacht. Christus regeert en zal Zijn almacht tonen!

Wie geïnteresseerd is in dit mooie boekwerkje kan het bestellen bij het Kerkelijk Bureau in Woerden, tel. 0348- 489900 of e-mail: kbgg@cbgg.nl

Haren,

ds. J.B. Zippro

en leraar werd bevestigd in zijn eerste gemeente, Kapelle-Biezeling. De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Moerkapelle nodigt u hartelijk uit om dit gedenkwaardig jubileum met ds. W. Harinck, zijn gezin en familie te herdenken.

Op **zaterdag 21 september** zal ds. W. Harinck in een bijzondere dienst het Woord bedienen en daarin de trouw van de HEERE gedenken.

Deze dienst, waarvoor u hartelijk wordt uitgenodigd, vindt plaats in het kerkgebouw van de gemeente Moerkapelle en zal aanvangen om 14.30 uur. In deze dienst zal een doventolk aanwezig zijn.

Na de dienst is er een receptie ter gelegenheid van het jubileum. Deze zal plaatsvinden in de zaal van de kerk tot 17.30 uur.

■ CATECHISATIE IN BOEZEM-SINGELKERK AAN STUDENTEN

Aankomend seizoen zal, evenals vorig jaar, in de Boezemsingelkerk te Rotterdam catechisatie worden gegeven aan studenten die in Rotterdam studeren of wonen. Deze catechisatie zal worden gegeven door dr. ir. M. Burggraaf en zal plaatsvinden op maandagavond.

Wil je hieraan meedoen of ken je andere studenten die hiervoor belangstelling hebben? Meld je hiervoor dan **met spoed aan vóór 14 september** bij diacon J. Bahlman (Johan Bahlman@gmail.com). Tot ziens allemaal op de catechisatie.

■ BERICHT DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN

Ds. P. van Ruitenburch, predikant van onze zustergemeenten te Chilliwack, Canada, hoopt van **10 tot 23 september 2013** in Nederland te verblijven in verband met de Generale Synode en de bevestiging van zijn broer, kandidaat C. van Ruitenburch, te Krimpen aan den IJssel. De preekbeurten waarin hij hoopt voor te gaan zijn reeds afgesproken. Van harte wensen wij onze broeder een goede reis en een goede tijd in ons midden.

ds. W. Harinck, secretaris

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2013

Pag. 205, **gemeente GRONINGEN**. Toevoegen: ds. J.B. Zippro, Emmalaan 60, 9752 KV Haren (Gn), tel. (050) 8510006, e-mail: predikant@gergem groningen.nl
Pag. 337, **gemeente ROTTERDAM-CENTRUM**.

Scriba van de diaconie is nu: H.R. van Dijk, Meerum Terwogtlaan 209, 3056 PP Rotterdam, tel.: (010) 4664277, e-mail: richardvandijk@solcon.nl

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

AANGENOMEN

te Waarde (Zld.)
ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke.

BEROEPEN

Te Clifton (VS): ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Rock Valley (VS): ds. A.H. Verhoef
te St. Catharines (Ontario-Canada).

■ GENERALE SYNODE 2013

Op **woensdag 18 en donderdag 19 september 2013** zal de Generale Synode in vergadering bijeenkomen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht, Bergstraat 54 (hoek Catharijnekade), aanvang 10.00 uur.

Voorafgaande aan de Synode zal een bidstond worden gehouden op dinsdag 17 september, aanvang 19.30 uur, in het kerkgebouw van de roepende kerk, de Gereformeerde Gemeente te Barendrecht, Ploegwei 1. In deze dienst zal de preses van de vorige Synode, ds. J.J. van Ekeveld, voorgaan.

Kerkenraad Gereformeerde
Gemeente Barendrecht

■ BEVESTIGING EN INTREDE KANDIDAAT C. VAN RUITENBURG

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Krimpen aan den IJssel deelt met blijdschap mee, dat kandidaat C. van Ruitenburch op **woensdag 11 september** als herder en leraar aan de ge-

meente zal worden verbonden.

De bevestigingsdienst begint 's middags om 14.30 uur en zal worden geleid door ds. P. van Ruitenburch. De intrededienst begint 's avonds om 19.30 uur.

Beide diensten worden gehouden in de Seba-kerk, Kon. Wilhelminaplein 1.

■ UITZENDDIENST ZGG TE AMERSFOORT

Op **dinsdag 10 september** vindt in de kerk van de Geref. Gemeente te Amersfoort de uitzenddienst plaats van de heer P. de Niet uit Woudenberg. Ds. W. Visscher leidt deze dienst en de uitzending wordt verricht door ds. W. Harinck, secretaris van het zendingsdeputaatschap. Aanvang 19.30 uur. Familie De Niet wordt door de ZGG uitgezonden naar Guinee voor bijbelvertaalwerk onder de Mogo-fin (Garama).

■ DOVENDIENST TE DORDRECHT

Op **zaterdag 7 september** hoopt ds. C.J. Meeuse voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ AMBTSJUBILEUM DS. W. HARINCK

Op zaterdag 21 september 2013 is het 25 jaar geleden dat ds. W. Harinck als herder

■ VERZENDING DE SAAMBINDER

Vanaf heden brengen de bezorgers van het Reformatorisch Dagblad ook De Saambinder rond. In de gebieden waar de Erdee Media Groep (EMG) geen bezorgers van dit dagblad heeft, blijft de bezorging daarvan per post geschieden. De bezorgdag van De Saambinder - gewoonlijk op donderdag - blijft ongewijzigd.

De EMG en drukkerij Verloop zijn uit overweging van wederzijdse besparing van verzendkosten dit samenwerkingsverband aangegaan onder de naam van Erdee Distributie.

Deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder

■ REGIOAVONDEN TOERUSTING EVANGELISATIE

Voor leidinggevend en bij de kinder- en tienerclubs en voor kerkenraadsleden en leden van de plaatselijke evangelisatiecommissies. Ook dit najaar hopen wij u weer te ontmoeten voor de volgende thema's:

1. Voor de leidinggevend en bij de kinder- en tienerclubs.

Thema: Werkvormen om de Bijbelse boodschap over te brengen.

We willen op de regioavonden nadenken over de manieren om de Bijbelse boodschap over te brengen.

Werkers vanuit het kinder- en tienerevangelisatiewerk zullen ons iets vertellen en laten zien hoe dat bij 'hun club' gebeurt. En in de vorm van een groepsbespreking zullen wij samen hierop verder ingaan.
Info: lwj@kliksafe.nl

2. Voor kerkenraadsleden en leden van evangelisatiecommissies.

Thema: Rond de open Bijbel met hen die er onbekend mee zijn. Is dat mogelijk?

Vanuit het deputaatschap is er een methode ontwikkeld om dit ook in uw gemeente ter hand te nemen.

In enkele gemeenten heeft de evangelisatiecommissie dit project rond de 'Oriëntatiecursus' georganiseerd. Hierbij zijn goede ervaringen opgedaan. Hiervan zal een presentatie gegeven worden. Verder zal er ingegaan worden op vragen als: Hoe motiveren we de gemeenteleden? Hoe organiseren we de oriëntatiecursus? Hoe gaan we daarna verder?
Info: gbaan@bijbelcentrum.nl

De toerustingavond zullen gehouden worden op de hieronder vermelde data in de kerkgebouwen van de Gereformeerde Gemeenten in de daarnaast genoemde plaatsen.

dinsdag 17 september, Brinkersweg 17 (hoek Aarweg), **Nunspeet**.

donderdag 25 september,

J.W. Frisostraat 1, **Krabbendijke**.

dinsdag 1 oktober, Oudelandseweg 50, **Woerden**.

Aanvang: 19.30 uur, sluiting: rond 21.30 uur.

■ BIJENKOMSTEN KRINGEN VOOR STUDENTEN

Op de hieronder vermelde data zullen de komende maanden de plaatselijke kringen voor studenten weer bijeenkomen. Voor gegevens over de vergaderplaats en de contactpersonen wordt verwezen naar de website www.studentengg.nl en naar het Kerkelijk Jaarboek 2013 pag. 87 en 88.

Amsterdam: 10 sept., 1 en 15 okt., 5 en 19 nov., 10 dec.;

Delft: 23 sept., wordt apart aangekondigd in De Saambinder en Daniël;

Ede-Wageningen: 10 en 24 sept., 8 en 29 okt., 5 en 19 nov., 3 en 19 dec.;

Groningen: 18 sept., 23 okt., 20 nov. en 18 dec.;

Leiden: zie website en voor info: calvijnkriingleiden@gmail.com;

Rotterdam: 10, 17 en 24 sept., 1, 8, 22 en 29 okt., 12 en 26 nov., 17 dec.;

Utrecht: 18 en 24 sept., 9 en 22 okt., 5 nov. (weekend), 19 nov., 3 en 17 dec.;

Zeeland: 18 sept., 2 en 23 okt., 13 nov., 11 dec.

■ COLLECTE T.B.V. GEREF. GEMEENTE WIERDEN

Tijdens de psalmzangavonden is onder de gasten van "Bungalowpark Hoge Hexel" een collecte gehouden, die dit jaar - voor ons geheel onverwacht - bestemd was voor onze gemeente. Wij mochten de opbrengst hiervan, ten bedrage van € 366,-, op 15 augustus jl. in ontvangst nemen. De kerkenraad en gemeente zijn hiermee erg verrast en verblijd. Alle mensen die hieraan hebben meegewerkt willen wij dan ook hartelijk bedanken.

Kerkenraad Geref.
Gemeente Wierden

■ MET DE LOOIER OP PAD

Ten bate van het evangelisatiewerk in Amsterdam wordt een rondleiding door onze hoofdstad georganiseerd o.l.v. gids Jaap Hotting, op **zaterdag 14 en 28 september**. Tevens bezoek aan de evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier' waar e.e.a. over het evangelisatiewerk verteld zal worden. Aanmelding voor deelname: tel. 078-6819811 of 0626460239.

Deelnamekosten: € 10,- p.p., gezinnen met meer dan drie kinderen boven de vier jaar: € 50,-. Kinderen van vier jaar en jonger: gratis. Verzamelpunt: Centraal station- stadzijde- bij de hoofdingang. Verzamelen om 9.30 uur. Lunchpakket meenemen.

■ ZANGAVOND TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Koor en samenzangavond op **zaterdag 14 september**, aanvang 19.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118, m.m.v. clubkoor Mefibóseth en het mannenkoor Door Eendracht Verbonden te **Werkendam**. Meditatie door ds. L. Blok.

■ FIETSTOCHTEN EN OPEN DAG TE AALBURG

Fietstochten (25 of 40 km) op **zaterdag 14 september**. Inschrijven tussen 9.00 en 11.00 uur. Onderweg is voldoende catering aanwezig. Fietshuur mogelijk, graag tijdig doorgeven. Kosten van deelname: € 5,- p.p., max. € 17,50 per gezin. Kinderen tot vier jaar: gratis.

Opbrengst t.b.v. Gereformeerde Gemeente Aalburg.

Het nieuwe kerkgebouw kan deze dag worden bezichtigd tussen 9.00 en 16.00 uur.

Informatie: 0416-352795 / info@annashoeden.nl

■ ACTIEMARKT TE SLIEDRECHT

Actiemarkt op **zaterdag 14 september** van 9.00-15.00 uur, bij de Boazkerk van de Gereformeerde Gemeente Slie-drecht, Rondo 325. Opbrengst t.b.v. bouwfonds.

■ ORGELEXCURSIE NAAR ZEEUWS-VLAANDEREN

Op **zaterdag 21 september** zijn we als Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten (VOGG), afd. zuidwest, welkom in de Hervormde kerk van IJzendijke, Kerkstraat 2, aanvang: 14.00 uur en in de Sint Baafskerk te Aardenburg, Sint-Bavostraat 5. Voor meer gegevens over de instrumenten: zie ook de website www.orgelsinzeeland.nl.

U krijgt gelegenheid beide orgels te bespelen. Ook niet-leden van de VOGG zijn hartelijk welkom.

■ WERKGROEP OUDERS EN FAMILIE RONDOM MENSEN MET EEN ANDERE GEAARDHEID

De bovengenoemde werkgroep is ontstaan rondom ouders die in hun gezin te maken kregen met homoseksualiteit. Het doel van de werkgroep is ouders in dezelfde situatie bij elkaar te brengen om ervaringen te delen en elkaar tot steun te zijn in vaak moeilijke omstandigheden. De komende weken zullen er weer op drie plaatsen in ons land bijeenkomsten worden gehouden. Op **13 september** in

de regio midden, op **20 september** in de regio noordoost en op **4 oktober** in de regio west/zuidwest. Plaats en tijd zullen uitsluitend worden bekend gemaakt aan hen die zich hiervoor hebben opgegeven. U kunt zich voor een van deze bijeenkomsten opgeven door een mail te sturen naar contact@oudersenfamilierondom.nl. Alle verder informatie kunt u vinden op www.oudersenfamilierondom.nl.

Namens de werkgroep,
M. Last, 's-Gravenpolder

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 8 SEPTEMBER 2013

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Aalst 14.30 uur ds. F. Mulder; Alblasserdam 9.30 uur ds. A.J. Gunst en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 15.30 uur kand. C. van Ruitenburg; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Apeldoorn 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Arnhem 15.00 uur ds. A. Verschuure; Barendrecht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 15.00 uur ds. G. van Manen; Berkenwoude 14.30 uur ds. H. Hofman; Bodegraven 16.30 uur ds. H. Paul; Borssele 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Boskoop 9.30 en 16.00 uur stud. H. van der Heiden; Breda 15.00 uur ds. M. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. W. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 10.00 en 16.00 uur ds. K. Boeder; Deventer 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 (H.D.) en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 16.30 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 15.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 uur ds. W.J. Karel en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; 's-Gravenpolder

9.30 en 18.00 uur kand. S.W. Janse; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 uur ds. C. Harinck en 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. L. Blok en 18.00 uur ds. W.J. Karel; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Hoofddorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Schot; Hoogvliet 19.00 uur ds. L. Terlouw; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 10.00 en 14.30 uur stud. W.A. Zondag; Kapelle-Biezelinge 15.30 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 19.00 uur ds. L. Blok; Leiderdorp 10.00 uur ds. H. Paul en 18.30 uur stud. H. van der Heiden; Lelystad 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 15.30 uur (voor de evangelisatie) ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur stud. H. Brons; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. B. Labee; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 14.30 uur ds. P. Melis; Nisse 14.30 uur stud. H. Brons; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A.

Schot; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterend (in Maartenskerk, Texel) 10.00 en 16.00 uur stud. H.A. van Zetten; Oosterland 14.30 uur ds. E. Bakker en 18.30 uur stud. W.A. Zondag; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. J. Driessen; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Oudemirdum 19.00 uur ds. K. Boeder; Oude-Tonge 15.00 uur ds. S. Maljaars; Poederrijen 18.30 uur stud. P.D. den Haan; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Puttershoek 19.00 uur ds. G. Clements; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveen 9.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur kand. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur (H.D.) kand. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Rotterdam-Centrum 18.00 uur (H.D.) ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 18.30 uur ds. W. Harinck; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 19.00 uur ds. W. Visscher; Sprang-Capelle 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Tholen 18.30 uur ds. C. Harinck; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingingen 15.00 uur ds. W.J. Karel; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 15.30 uur stud. P.D. den Haan; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. G. Bredeweg; Woerden 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 19.00 uur ds. J. IJsselstein.

■ MAANDAG 9 SEPTEMBER 2013

Westzaan 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder.

■ DINSDAG 10 SEPTEMBER 2013

Amersfoort 19.30 uur (uitzendingsdienst) ds. W. Visscher; Boskoop 19.30

uur ds. M. Karens; Den Helder 19.30 uur ds. A. Schot; Drachten 19.30 uur ds. C. Hogchem; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. F. Mulder; Lisse 19.45 uur ds. K. Boeder; Nieuwdorp 19.30 uur ds. G. Beens; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. C. van Krimpen; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Soest 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Tholen 19.30 uur ds. P. Melis; Urk 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ WOENSDAG 11 SEPTEMBER 2013

Aalst 19.30 uur ds. W. Visscher; Den Helder 19.30 uur ds. A. Schot; Dinteloord 19.30 uur ds. A. Verschuure; Hoogeveen 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Kapelle-Biezeling 19.30 uur ds. E. Bakker; Kortgene 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Leerdam 19.30 uur ds. G. Beens; Veen 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Westkapelle 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Westzaan 19.30 uur ds. W. Harinck; Wierden 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ DONDERDAG 12 SEPTEMBER 2013

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. G. van Manen; Bodegraven 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Eindhoven 19.30 uur ds. L. Terlouw; Hendrik-Ido-Ambacht 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Hoofddorp 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Kampen 15.00 uur (huw.bev.) ds. J. IJsselstein; Naaldwijk 19.45 uur ds. L. Blok; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Nisse 19.30 uur ds. M. Karens; Rhenen 13.45 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; Ridderkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Spijkenisse 19.45 uur ds. G. Hoogerland; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Veenendaal 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; Wageningen 19.30 uur ds. D. de Wit; Zeist 14.00 uur (huw.bev.) ds. J.J. van Ekeveld.

■ VRIJDAG 13 SEPTEMBER 2013

Amersfoort 18.30 uur (huw.bev.) ds. W. Visscher; Beekbergen 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. van Manen; Gouda 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Clements; Hendrik-Ido-Ambacht 14.15 uur (huw.bev.) ds. M.

Joosse; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. A. Vermeij; Nunspeet 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Opheusden 13.15 uur (huw.bev.) ds. B. van der Heiden; Rijssen-Zuid 13.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 SEPTEMBER 2013

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

BED & BREAKFAST "ALBLASSERWAARD".

Kom genieten van de Alblasserwaard en de randsteden
En boek een B&B in Sliedrecht.
Inl. c.h.es@hetnet.nl / 0184-634267

In buitengeb. Aagtekerke,

vrijst. vak. won. te huur.
Voor rust en ruimte in het naseizoen.
Ook zeer geschikt
voor ouderen. Wk. 40 en 43 bezet.
Tel. 0118-582953/06-51606215

KEUKENHOF SLIEDRECHT

Zoekt u een nieuwe keuken? Of uw keuken renoveren?

Bezoek onze showroom
of kijk op onze website
www.keukenhof-sliedrecht.nl

Leegwaterstraat 25
3364 AE Sliedrecht
0184-422297

in- en verkoop THEOLOGISCHE BOEKEN

www.boekhandelversprille.nl

Noordweg 11 Krabbendijke.
0113-502004. Maandag gesloten

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.pphaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

T. h. **Vakantiehuisje** voor 5pers. a/d
bosrand te **ELSPEET** op rustig park.
Tel.: 0184-684509 of 06-55942595

Te huur. Ruime woning
aan de rand van Werkendam.
7 slaapkamers. Geschikt als woning
met inpandig kantoorruimte.
Voor informatie bel 06-51593227

Te koop: BARONESSELAAN 2 te VEENENDAAL

Goed onderhouden, gemoderniseerde en uitgebouwde hoekwoning met v.m. garage.
Gelegen in een gewilde woonwijk en op korte afstand van het centrum met alle voorzieningen als (reformatorische) scholen, div. kerken, winkels, etc.

Ruime woonkeuken met nagenoeg nieuwe, moderne keukeninrichting.
Riante woonkamer met erker.

Gehele b.g. grond v.z. fraaie houten vloerdelen.

Moderne en recent gerealiseerde badkamer.

5 ruime slaapkamers, 2^e verdieping met dakkapel aan voor- en achterzijde.
Inhoud ca. 475 m³, woonoppervlakte ca. 160 m², perceelopp ca. 202 m².

Vraagprijs € 269.000,- k.k.

Meer informatie: Burgland Makelaars 0318 628 412 of www.burglandmakelaars.nl

CD 'MILDE HANDEN, VRIEND'LIJK' OGEN'

D.V. op zaterdag 28 september 2013 wordt in de Oude Kerk in Barneveld de cd Milde handen, vriend'lijk' ogen gepresenteerd. Deze cd is eind maart 2013 opgenomen in de St. Maartenskerk in Tiel. De opbrengst wordt gebruikt om een gedeelte van het subsidieverlies op te vangen; in 2013 ontvangt Helpende Handen nl. voor het laatst een kleine overheidssubsidie.

Aan deze cd wordt medewerking verleend door:
Mannenkoor Jubilate Deo o.l.v. Roelof van Middendorp
Jong gemengdkoor Laudate Deo o.l.v. Arie Kortleven
Diana Abspoel, hobo
Martin de Deugd, vleugel
Harm Hoeve, orgel
Ton Burgering, vleugel

40 JAAR

helpende
handen
steet
naast je

Op de cd staan o.a.:

Psalm 13 Psalm 25
Psalm 22 Psalm 39
Psalm 24 Psalm 85
Psalm 95 Psalm 72/122

Eens was ik een vreemd'ling

De kosten voor deze cd bedragen € 15,00 (excl. verzendkosten).
De cd is nu reeds te bestellen via cdverkoop-hh@kliksafe.nl.
Bij levering van de cd ontvangt u een factuur.

Jubiläum 40 jaar
Helpende Handen

Milde handen
vriend'lijk' ogen

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Corpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Begrafenisonderneming H. de Jongh
De Jongh P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste

Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begrafenissen.

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 6412740

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

 Agathos

- Nette hulp bij het huishouden voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met autisme?
- Weer een gezellige gezinsmaaltijd?
- Hulp bij het douchen voor uw moeder door een bewakende verzorgende?
- Mantelzorgondersteuning?

Agathos is een reformatische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Psychologiepraktijk Van Pelt

Behandeling van volwassenen
met psychische problemen

Rozenhof 33-303 • 3311 JT Dordrecht
T 078-2000250 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Begrafenisverzorging
I. Janssen

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36
06. 53 23 73 20

Dienstverlening in geheel
Zeeland

www.begrafenisverzorging-janssen.nl
Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle

Wij verzorgen geen crematies

Rust en ontspanning in de
prachtige Eifel! Ruime apparte-
menten te huur. Inl.: 0049 6594
258990 en www.huizesolagratia.nl

Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
AKTIE
beveiliging
Elektra
Ventilatie
Loofdecker
AKTIE bv

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen

Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

O.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie
faalangst · fobie · gedragsproblemen
identiteitsproblemen · lichamelijke
spanningsklachten · negatief zelfbeeld
onzekerheid · opvoedingsproblemen
paniek · piekeren · PDD-NOS
relatieproblemen · slaapproblemen
somerheid · spanning · stress
syndroom van Asperger

Informatie en aanmelding via:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in: Ridderkerk, Barneveld en Meteren

kina
begrafenisverzekering

D.W. Schipper

010-458 31 12

Capelle a/d IJssel

J. Kooijman

0182-58 39 32

Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

GARDEREN EN PUTTEN.

Te huur, op rustige parken,
vakantiewoningen t/m 14 pers.
Inl. c.h.es@hetnet.nl / 0184-634267

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander

T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Voor een zorgzame begeleiding

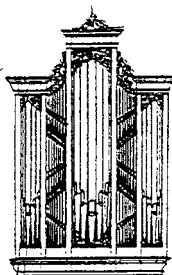
KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

HELP

onze voorgangers in China

De voorgangers van de
huisgemeenten vragen
om toerusting. Uw hulp
is daarbij onmisbaar.
Bel voor info en/of voor-
lichting: 06-200 13 173

Stort uw gift op: 3473.76.029
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

WWW.HUDSONTAYLOR.NL

Onderwijs | Lectuur | **Toerusting** | Diaconaat

0182 - 35 15 20

voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begrafenisverzekering

www.speksnijderbegrafenisverzekering.nl

in- en verkoop antiquariaat
www.hoeksteenboekhandel.nl

Handen van de kerk wereldwijd

ONDERWIJS

Ecuador

Zimbabwe

Pakistan

Help mee!

- Organiseer een actie • Geef een gift
- Nodig ons uit voor een presentatie

**SPONSOR
WORDEN?**
Bel ons!

HANDEN VAN DE KERK
**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl

Ambtskleding

den Engelsman & van Driel
heeft een ruime keus
in stijlvolle kleding

den Engelsman & van Driel

Voorstraat 15 - Sint-Annaland - Tel. (0166) 65 24 90
maandag gesloten, vrijdagavond koopavond

www.denengelsmanenvandriel.nl

Fort Macleod, Alberta-Canada.

Landelijk gelegen **vakantie-
woning** te huur. Van alle gemakken
voorzien, met veel privacy.

Ga voor meer info naar;
www.roelofsen.ca
of bel; 001-403-553-0299
(het is hier 8 uur vroeger!)

Ambtskleding

2- of 3-delige kostuums, preekjassen
overhemden, dassen, hoeden

Trouwkostuums

jacquets, gilets, schoenen,
accessoires

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasterdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

Voor het leveren en leggen van **na-
tuurstenen- en keramische vloeren**.
Alleen eerste klas kwaliteit en steeds
de laagste prijs. Tegelzettersbedrijf
J. Slingerland, 0184-611917.

ANDANTE -orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus**

*In onze winkel is een ruim assortiment
bladmuziek aanwezig (ook klavar).*

www.andanteorgels.nl

A. van Ostadelaan 35 VEENENDAAL, t. 0318 - 50 50 63, info@andanteorgels.nl

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Nog een week er echt tussenuit?

Dit is uw kans in een rustige bosrijke omgeving in Garderen. Luxe vak. Bungalow 2-11 pers. Vanaf € 295,- per week. Ook voor minder valide. Voor info: 0113-381203 06-23193025 info@recreatie-veluwe.nl www.recreatie-veluwe.nl

www.casafamiliasalland.nl

Heerlijk nazomer in één van onze riante bungalows, midweek €169,- Of kijk op de site en boek uw onvergetelijke herfstvakantie.

Vakantiewoning "Haus Irmgard"

Gelegen op de Hunsrück (Duitsland) ± 25 km vanaf de moezel en ± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaappleatsen, onderverdeeld in div. appartementen. www.hausirmgard.nl 0621291825

Vakantie

Bakkeveen / Frl. bij Drachten of Ameland - Terschelling Hardenberg - Ommen

chalets en stacars v.a. € 140 p.winl. 0512-516096 of zie www.vdsluisvakanties.nl

Ambtskleding
Koorkleding
Rouwkleding
Maatkostuums

Klamar's
FASHION

Klaas Leendert en Marian Blok
's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.
Advies aan huis mogelijk !

Cedrah
WONEN • ZORG • WELZIJN

Cedrah wordt momenteel geleid door een 2-hoofdige Raad van Bestuur. Als onderdeel van het fusieproces zal een nieuwe 1-hoofdige Raad van Bestuur worden aangesteld. Om die reden komt de Raad van Toezicht graag in contact met kandidaten voor de functie van

Raad van Bestuur (m/v)

Een ondernemende bruggenbouwer

Van kandidaten wordt verwacht dat zij meelevend en belijdend lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten. Zij hebben zicht op en interesse voor de breedte van de reformatorische achterban van de stichting in haar diversiteit, met respect voor de verschillen en met aandacht voor de overeenkomsten. Zij zijn maatschappelijk betrokken en hebben een hart voor de reformatorische ouderenzorg. De Bijbelse normen vormen hun ethisch en maatschappelijk referentiekader; zij bevestigen dat praktisch in het leven van alle dag.

Voor deze functie geschikte kandidaten zijn leiders met een duidelijke visie. Ze weten wat ze willen en zijn in staat om dat op hun omgeving over te brengen en mensen daarin mee te nemen. Ze leggen verbindingen en bouwen bruggen. Ze sturen op rationele maar ook op irrationele processen. Ze creëren een open cultuur en stimuleren samenwerking. Naast leider zijn ze ook ondernemer. Zij zijn in staat om in een sterk veranderende omgeving de belangen van de stichting te behartigen, nieuwe kansen te benutten en risico's te beheersen. Zij sturen op tevredenheid van cliënten en medewerkers zonder uit het oog te verliezen dat een gezonde bedrijfsvoering een voorwaarde is voor continuïteit. Ook zoeken ze steeds naar mogelijkheden

om samen met andere partijen de eigen positie op basis van win-win relaties te verbeteren.

Kandidaten die worden uitgenodigd om te reageren hebben aantoonbaar ruime leidinggevende ervaring op relevante posities, bij voorkeur in een zorgomgeving. Ze hebben een academisch werk- en denkniveau en investeren voortdurend in hun eigen ontwikkeling. Zij weten wat het betekent om als bestuurder verantwoording af te leggen aan een toezicht-houdend orgaan. Zij zijn financieel onderlegd en hebben ervaring met vastgoed-ontwikkeling en -beheer.

Als u aan dit profiel voldoet wordt u van harte uitgenodigd om uw belangstelling voor deze functie kenbaar te maken aan de heer J. Bakker, begeleider van het fusieproces en deze wervings-procedure, op het adres j.bakker@7sense.nl. We verzoeken u uw motivatie en een uitgebreid CV bij te voegen. Op voormeld adres (of telefonisch op nummer 06 100 986 47) kan tevens aanvullende informatie en een uitgebreide profielschets worden opgevraagd. Een assessment zal deel uitmaken van de selectie-procedure. De sollicitatieperiode sluit op D.V. 13 september.

OVER CEDRAH

Cedrah, de werknaam van de Stichting Zorgcentra uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in de regio Rotterdam, gevestigd te Capelle aan den IJssel, is een stichting die actief is in de ouderenzorg. De stichting is per 1 juli 2013 ontstaan uit een fusie van Cedrah, gevestigd te Capelle aan den IJssel en Stichting Zorgverlening, gevestigd te Middelburg. De stichting beheert 7 ouderenzorginstellingen verspreid over de provincies Zeeland en Zuid-Holland. Ruim 900 medewerkers verzorgen 420 intramurale en 150 extramurale cliënten. Tevens biedt de stichting huisvesting aan ouderen door exploitatie van 580 aanleun- en seniorenwoningen, verspreid over 9 locaties in het werkgebied. De centrale functies zijn gehuisvest in Capelle aan den IJssel (hoofdvestiging) en Middelburg (nevenvestiging). Voor meer informatie, zie www.cedrah.nl.